

VARIA

– KONFERENCIABESZÁMOLÓ –

*Second Central and Eastern European Forum
for Young Legal, Social and Political Theorists*

TATTAY SZILÁRD
egyetemi adjunktus (PPKE JÁK)

2010. május 21-22-én a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Jog- és Államtudományi Kara adott otthont „A jog-, társadalom- és politikaelmélet fiatal művelői második közép-kelet-európai fórumának” (<http://www.jak.ppke.hu/forum2010/>). A formális logikában s főleg az aritmetikában jártas Olvasó a fenti címből könnyűszerrel kikövetkeztethette, hogy a Karunkon szervezett regionális „ifjúsági” seregszemle az első, hasonló profilú konferencia folytatása volt, melyet a katowiczei székhelyű Sziléziai Egyetem rendezett egy évvel korábban, a hagyományteremtés szándékával és reményével (<http://forum2009.us.edu.pl/>).

Ismerve Lengyelország erős jogelméleti hagyományait, talán nem tekinthető teljesen véletlennek, hogy ez a kezdeményezés – melyre a 2007-es krakkói IVR jogfilozófiai világkongresszus sikere is minden bizonnyal ösztönzőleg hatott – épp ebben az országban született. Az idei budapesti konferencia főszervezője, *Cserne Péter* fejében pedig még Katowiczében, résztvevőként fogant meg a gondolat, hogy a Pázmány Egyetem jogi kara továbbvihetné e nemes kezdeményezést, egyúttal lehetőséget adva a fiatal magyar jogelméleti generáció – és általában a szintén szép múltú magyar jogbölcselet – számára a nemzetközi bemutatkozásra.

A közép- és kelet-európai „junior” jogelméleti fórum életre hívásának okát és célját a katowiczei „alapító atyák” rendkívül határozottan fogalmazták meg: „Elégedetlenek vagyunk a jelen helyzettel, amelyben nincs tudomásunk arról, hogy a szomszédos országokban tevékenykedő kollégáink min dolgoznak éppen. Reméljük, alkalmat tudunk teremteni a régiónk vezető egyetemlein működő fiatal tudósok számára, hogy a meghatározó érdeklődési körüket tükröző tanulmányaikat elő tudják adni és meg tudják vitatni egymással. E fórum célja annak elősegítése, hogy a hasonló érdeklődésű, de különböző helyeken dolgozó kutatók között szakmai kapcsolatok és kötelek jöjjenek létre, s ily módon a közép- és kelet-európai jog-, társadalom- és politikafilozófusok között valódi közösség alakuljon ki.”

A fentiekhez a konferencia krónikása a maga részéről csak annyit tenne hozzá, hogy a nyilatkozatban felpanaszolt, ám általánosnak tekinthető, korosztályokon átívelő

jelenség mellett a pályakezdő egyetemi oktatóknak és doktoranduszoknak olykor egy másik, sajátosan generációs problémával is meg kell küzdeniük. Szkeptikus pillanataikban ugyanis úgy érzik, hogy „a hosszútávú futó magányosságában”, érdemi visszajelzés nélkül kénytelenek végezni tudományos munkájukat. Magyarországon ennek az űrnek a betöltésében – a kortárs referenciaközeg kialakításában – kiemelkedően fontos szerepet tölt be a pár éve működő, fiatal honi jogfilozófusokat magába tömörítő *Somló Bódog Társaság*; és bízunk benne, hogy regionális szinten hasonló szerepet tölt majd be ez a kezdeményezés is.

A konferencia megnyitóján *Szabó Marcel* külügyi dékánhelyettes úr arra hívta fel a résztvevők figyelmét, hogy vigyázó szemüket ne csak Nyugatra vessék: a tudományos munkában egyrésztől régiókban is alapkövetelmény a nyugati tudományosság eredményeinek, szerzőinek, módszereinek, fogalmainak stb. ismerete, másrésztől viszont a sajátos közép-kelet-európai hagyományok, problémák és látásmód megismeretése a világgal egy olyan fontos misszió, amit csak karöltve és egymásra reflektálva végezhetünk el.

Varga Csaba tanszékvezető professzor úr pedig arra figyelmeztetett esti köszöntőbeszédében, hogy a korunk tudományos életében angolszász dominancia mellett megvalósuló univerzalizáció legalább annyi hátrányt és veszélyt, mint előnyt hordoz magában. Mondandóját azzal a felhívással zárta: „Please learn also how to be local even if you feel you are universal!”

A számok nyelvén: a konferencián 14 szekcióban, 12 nemzet képviselőjében összesen 47 fiatal tudós vett részt. A legtöbben, érthetően, hazánkat képviselték, a népebb és kevésbé népes „külföldi delegációk” pedig (létszám szerinti sorrendben) a következő országokból érkeztek: Lengyelország, Szerbia, Szlovénia, Románia, Ausztria, Fehéroroszország, Németország, Csehország, Oroszország, Ciprus, Törökország.

Tartalmi szempontból a budapesti jog-, társadalom- és politikaelméleti fórum szándékoltan az interdiszciplinaritás égisze alatt zajlott: amellet, hogy tematikája – *nomen est omen* – a jogbölcselet mellett a politikai filozófiát és a társadalomelméletet (illetve az erkölcsfilozófiát) mint szomszédos elméleti diszciplínákat is magában foglalta, olyan más alapvető jogi területeket is érintett, mint az európai jog, a nemzetközi jog, az alkotmányjog és a büntetőjog. A változatosságra tehát egyáltalán nem lehetett panasz. Ennek illusztrálására a szekciók programjából csupán néhány klasszikus jogelméleti témát emelnék ki: jogi érvelélmélet, ’jog és társadalom’, Herbert Hart jogelmélete, ’jog és morálfilozófia’, jogok és kötelességek, a bíraskodás kérdései, jogösszehasonlítás.

Végül ne feledkezzünk meg az olykor elhanyagolt mentálhigiénés vonatkozásokról sem: a tudományos tanácskozást mindvégig kellemes, oldott hangulat és egyben fegyelmezett légkör jellemezte, melynek elengedhetetlen előfeltételét képezte a magas színvonalú szervezés.

Ha minden igaz, jövőre Szerbiában folytatása következik...